

in so zbežali v mesto Tripolis. Obrist Nechet je imenovan za tripoličanskega valija.

Stališče drugih držav.

Angleži so odločno proti temu, da bi napravili Italijani ob tripoličanskem obrežju, zlasti v Tobruku, trdnjave. Pravijo, da tega pod nobenim pogojem ne bodo dopustili.

Iz Bulgarije se vedno iz novega poroča, da država na meji mobilizira. Uradno se to sicer zanika, kakor je že navada.

Iz Petersburga se poroča, da je Rusija Turčiji hudo grozila, ako bi ta njene barke z žitjem plenila. Turčija je dala zadovoljivi odgovor.

Turška vlada je velevlastim odgovorila, da zamore le tedaj v pogajanja stopiti, ako se prizna turško nadvlado nad Tripolisom.

Črnogorska vlada izjavlja, da napadajo turški vojaki ob meji Črnogorce. Tudi rumunska vlada je hudo vznemirjena. V Bulgariji se naprej mobilizira.

Velevlasti so se baje posredovanja za mir naveličale in bodejo z njim popolnoma ponehale.

Avstrija in Italija. „Zeit“ poroča, da je počasnost italijanske mobilizacije povzročila mnogo začudenja. Najprej se je hotelo vojake na jugu za Tripolis mobilizirati. Ali ti so se baje uprli. Zato skoraj 2 tedna ni prišla ekspedicijska armada skupaj. Kar se je na severnem Italijanskem (proti avstrijski meji) mobiliziralo, je ostalo večidel doma. To postopanje in zlasti nadzorovanje avstrijskih bark v adrijskem morju povzroči mnogo nezaupanja proti Italiji.

Zadnji telegrami.

Tripolis, 18. okt. Italijani hočejo z vojakami mesto Homs zasesti. Vojaki so se že v spremstvu raznih bojnih parnikov tja podali. Turško posadko se je opozorilo, naj se uda.

Konstantinopol, 18. okt. Turški poslanec mesta Benghasi Jussuf Šetvan zbral je 8.000 prostovoljcev. Na Tuneskem zbral je Mehmed bei 30.000 turških prostovoljcev, s katerimi je že tripoličansko mejo prekorračil. Z njim so se združili iz Egipta došli prostovoljci. Arabci okoli mesta Benghasi so pričeli Turkom odločno pomagati. Turki se pripravljajo na veliki napad na mesto Tripolis. Vojaki in Arabci so navdušeni. Pomožni prostovoljci iz notranjega dežele so dobro oboroženi. Italijani so napravili okoli mesta šance in trdnjave.

Konstantinopol, 18. okt. Turški ministerski svet je sklenil, da ne sprejme nobenega posredovanja in da se bode torej vojska z vso odločnostjo nadaljevala.

Konstantinopol, 18. okt. Pred Mytilene je dospelo američansko brodovje, obstoječe iz 6 velikih bojnih ladij in nekaj uničevalcev torpedovk. Doslej tam nahajajoče laške torpedovke so izginile.

Avstrija oborožuje?

Dunaj, 18. okt. „Berliner Tagblatt“ poroča iz Konstantinopla: Turški vladi dela zbiranje avstrijskih vojakov ob turški meji mnogo skrbi. Čuje se, da sta dva avstro-ogrška armadna kôra postavljena na vojno stanje. (Uradno se to vest zanika.)

Poslanci so zopet mnogo preveč govorili, kajti z dolgotrajnimi, za neizvežbane mase proračunjenimi govori se pač ničesar ne doseže. Edino dragoceni čas zbornice se na ta način zapravlja. Po seji dné 13. t. m. je prišlo do nekega prepira med posl. Malikom in Wastianom ter Marckhlo. Prvaški listi registrirajo Malikove nepremišljene napade na nemške sodnike z velikim veseljem. Sploh so zdaj slovenski poslanci najboljše trabanti „Proč od Rimovca“ Malika... Zanimivo je govoril posl. Marckhl o Lika-železnici, katera je za Štajersko velikega pomena. Ako se to železnico prepreči, potem se prepreči tudi gospodarski razvitek vzhodne in južno-vzhodne Štajerske. Vlada mora enkrat pokazati, da Ogrji ne smejo z nami delati, kakor bi hoteli! Na pondelkovi seji se je prvo čitanje draginskih predlogov končalo. Tudi ta seja ni bila zanimiva. Predlogi glede draginje so se odstopili tozadevnim odsekom, ki bodejo o njih tekom 14 dneh poročali. Istotako se je izročilo uradniške predloge dotičnim odsekom. Potem se je vršil daljši razgovor o dalmatinskih železnicah, brez da bi se prišlo v tej zadevi do kakšnega zaključka. Ko je bila zbornica že precej prazna, predlagali so Italijani, naj se vrši razprava o laški visoki šoli pred ono v državnem proračunu. Ta predlog je bil s 45 glasovi sprejet. Prav zanimivo je, da so zanj tudi slovenski poslanci glasovali. Lansko leto so hoteli slovenski poslanci zbornico razbiti, da ne bi se uresničila laška visoka šola. Letos pa glasujejo zato, da se preje o tej nepotrebnosti šol razpravlja nego o državnih potrebščinah. Res, prvaško-slovenska politika postaja z vsakim dnevom bolj zmedena in škodljiva! —

Revolucija na Kitajskem.

Na Kitajskem je izbruhnila revolucija, ki je izredno krvava in nevarna. Velikanska ta država stoji v uporu in uporniki hočejo cesarja vreči ter republiko ustanoviti. Vzroki tega upora so iskati v starem sovraštvu Kitajcev proti tujcem. Pred par leti dala je kitajska vlada nekemu konzorciju domačinov koncesijo, da sezida železnico od Sečuana v Hunang, torej okroglo 400 kilometrov. Ker so doslej vedno Evropejci železnice gradili, zavladalo je nad to dovolitvijo veliko veselje. V hipu so zbrali kapitalisti 10 milijonov taelov skupaj. Ali 4 leta pozneje ni bil niti 1 km železnice zgrajen, pač pa je ves denar izginil. Nabirati se denarja zdaj ni moglo več. Zato so oblasti ednostavno potrebne svote za železnico potom posebnih davkov dvigale. Medtem je prišla l. 1910 špekulacija v akcijah za kaučuk; dotični kapitalisti so železnični denar zopet za to špekulacijo žrtvovali in — denar ljudstva je zopet izginil. Zdaj je cesarska vlada v Pekingju koncesijo nazaj potegnila in jo dala nekemu tujemu konzorciju. Mogotci so pričeli hujskati proti tujcem in pričelo se je nevarno gibanje. Podkralj Tuan Fang je hotel pomiriti; ali mo-

ral je pred uporniki bežati in njegovo palačo so požgali. Zdjaj so iz Pekinga vojake proti upornikom poslali. Prišlo je do hudih bojev, v katerih je bilo 2000 vojakov in 10.000 upornikov ubitih. Za Evropejce na zahodnem Kitajskem ni nevarnosti. V slučaju nevarnosti bi tudi takoj velevlasti posredovale in mir napravile. Tudi avstrijski parnik „Franz Josef I.“ je priplul v Shangaj, da varuje naše podanike.

Davek na užigalice. Država špekulira še vedno, kaj bi bilo za njen žakelj bolje: monopol na produkcijo ali na razprodajo. Pri prvemu bi morala država vse dosedanje fabrike užigalic kupiti. Potem bi pa imela tudi eksport užigalic v roki. Ali bržkone bode vlada le monopol za razprodajo predlagala. Potem bi se uresničenje nadaljnih fabrik preprečilo, dosedanje pa v kartel združilo. Vsaki fabriki bi država določila, koliko užigalic sme izdelovati in bi obenem tudi cene določila. Seveda bi država potem užigalice veliko dražje prodajala. Na Avstrijskem izdelujejo fabrike 1000 milijardov užigalic v vrednosti 15 milijonov kron. Avstrija porabi od tega 75 milijardov (1 milijarda je 1000 milijonov); v inozemstvo pa gré užigalic za 4 milijone kron na leto. Pri prodajalnem monopolu pridobila bi država na leto 6—10 milijonov kron.

Ogrski proračun za leto 1912 kaže 1.667.091.211 rednih dohodkov in 1.580.378.496 K rednih izdatkov. Tukaj je torej nekaj preostanka. V izrednem proračunu pa je čez 86% milijonov primanjkljaja.

Napad na italijanskega kralja. Ko se je laški kralj zadnjič iz Pise odpeljal in so stražniki progog pregledali, ustrelilo je 4 oseb nanje. Enega napadalca so takoj vjeli, ostale pa pozneje. Vjete so anarhisti, ki so hoteli kralja umoriti.

Na Portugalskem, kjer so šele pred kratkem kralja spodili in republiko uresničili, poskušali so monarhisti zopet vlado vreči. Sam pretendent dom Miguel de Braganza se je krvavega upora udeležil. Od vseh strani so prihajali večidel klerikalni oboroženi monarhisti in v nekaterih mestih so celo proglasili kraljestvo. Ali republikanski vojaki so upornike obkrožili in popolnoma uničili. Njih voditelj Ceneiro je moral zbežati in z njim tudi dom Miguel. Portugalska je pač tekom let preveč trpela pod klerikalnim gospodarstvom, da bi se zopet udala.

Dopisi.

Sv. Lenart slov. gor. I. kmet: Zdravo! Kam pa? — **II. kmet:** Z otroki v nemško šolo. — **I. kmet:** Vpisovanje se šele začne v Vseh svetnikih. Koliko otrok pa pošlješ v šolo? — **II. kmet:** Dva velika, mali Franci pa naj začne v slovensko šolo hoditi! — **I. kmet:** Zakaj pa? Ravno te male moreš v nemško šolo poslati, kër se v prvem razredu najbolj lahko uči. Veliki se ne učijo več tako dobro. Slo-

Ljudstvo v Tripolisu.

Predeleža slika kaže nekaj podobice, ki naj označijo značilne poteze ljudskega življenja v zdaj tako znani pokrajini Tripolis. Na levi strani vidimo domačina puščave, afričanskega Arabca na konju; kakor znano, so ravno Arabci italijanski vojni najbolj nevarni, kër so stradanja v tej goli pokrajini navajeni in tako rekoč na konjih rojeni. Izvrstni jezdeci in obenem od najnežnejše mladosti sem na orodje vajeni, so prav nevarni sovražniki. Na desni strani zgoraj (levo) vidimo domačo judovsko družino, poleg nje pa tripoličanske turške domačinke. Spodaj konečno pa je videti tabor divjih, pogumnih in brezobzirnih Beduincev, ki so se tudi Turkom podali.

Volkstypen aus Tripolis.

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, univa se edino z **„Steckenpferd“ lili-nim mlečnim milom** (znamka „Steckenpferd“ od Bergmann & Co. Teichta & E. Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drožerijah in trgovinah s parfumom itd.

Politični pregled. Državni zbor.

Državna zbornica se je v zadnjih sejah večinoma z raznimi predlogi glede draginje pečala.

vensko se takoj lahko nauči. A nemško pa mora znati, drugače ne pride po svetu dalje. — II. kmet: Gospod župnik so mi napovedali tako. — I. kmet: Ti se znajo motiti! Znajz župnik tudi nemško? — II. kmet: To se zna! — I. kmet: Zna slovenski odvetnik nemško? — II. kmet: Tudi! — I. kmet: Zna slovenski zdravnik nemško? — II. kmet: Gotovo! — I. kmet: Zdaj vidiš, da izobraženi Slovenci nemški jezik govorijo in tudi svoje otroke pustijo nemško učiti. Le mi kmetje pa bi morali neumni ostati in se le slovensko učiti. Zdaj se spoznaš? — II. kmet: Ja prijatelj, ob Vseh svetnikih dam tudi malega Franca v nemško šolo!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Ljubi „Štajerc“! Le redko kedaj se sliši kaj iz našega pohorskega kočca. Kaj bi ti bili tudi pravili? Bival je dolgo časa mir pri nas. A zdaj je vse razburjeno. Naš generalisimus je zatrobil v svoj rog, poklical je vse svoje adjutante v župnijo. Kaj jim je neki povedal? Poslušajte, ljubi kristjani! Blaženi pastir, katerega je bil škof poslal pred par leti v naš lep trg, pasti nedolžne ovčice in jim oznanjevati „mir“ in „ljubezen“, pravil jim je neki tako-le: „Črez nekoliko tednov se vršijo pri nas volitve v občinski odbor. Tamkaj sede danes nekateri vrli, nevtrujeni možje našega trga, ki pa malo preveč svobodno in nemški manjlo. Vaše delo bo, si izmisliti sredstva, s katerimi odstranimo te može in spravimo na njih mesto pristne „klerikalne prvake“. Opisal jim je še natanko vsa pota, katera morajo hoditi. Čudili se bote, odkod li ta fini možiček vse to ve, saj ne pride nikamor. Ta gospodič ima jako dolge tipalnice, v najskrivnejše zatičje lahko potiplje iz svojega ozadja, nič mu ne ostane zakrito, vsako malenkost zve. Kdo pa so neki njegovi strežaji? Čudili se boste. Prvi in najmarljivejši je „liberalni“ učitelj Lešnik, kateri je še le pred kratkim potom § 19 javil v Marburgerci, da se ne udeležuje političnih akcij. Seveda takrat je bilo razpisano mesto def. učitelja v Sv. Lovrencu in po tem je hrepenel in čakal je §, po katerem bi prišel bliže svojemu kraju. Pa usoda mu ni bila ugodna. Njegov zvest pomagac pa je gosp. Brezočnik jun. Ker nima volilne pravice, moral mu je oče dati pooblastilo, s katerim je kot kompanjon Lešnika, ki tudi ni volilec, reklamiral vse volilce iz volilne liste, ki so le malo nevarni prvaškimi klerikalci. O veljavnosti takšnih reklamacij na tem mestu ne bomo govorili. Najlepše pa šele pride. Ker so St. Lovrencani radi drznega delovanja teh gospodičev malo zagodrnjali, se predrzneta ta monotonosa mladeniča, poklicata župana gosp. Michelitscha v občinsko pisarno, in mu pretita tamkaj s sodnijo, ako ne akceptira njihovega dela. To pa je že malo preveč, tudi naša potrebnost ima meje! St. Lovrencani pa bodo pri volitvi pokazali, da se ne bojijo ne prvakov in ne klerikalcev. V občini hočemo imeti delavne volilce. Zato na delo! Porabimo še čas, ki nam je dan! Dan volitve mora nas najti pripravljene. Saj naši volilci tudi gotovo ne bodo volili može, kakor je renegat Koder, ki je še pred par leti močno in še želi nabijal, danes pa, ker je gostilničar in se že k mogotcem šteje, drugim primke daje, katerih ne moremo tukaj zapisati, ker ti ljudje nimajo toliko kakor on — (najbrž tudi dolgove k svojemu premoženju šteje). Sanjalo se je že našim prvaaškimi klerikalci tudi, da že imajo sredi trga svoj „narodni dom“. Kupiti namreč hočejo posestvo Heinschkovo. Mislimo pa, da gospa Pezzi, ki je pristinca Nemka, ne bo izročila to posestvo prvacom; gotovo se bodo naši tudi drugi kupci. Za danes dovolj, ljubi „Štajerc“, prihodnjič dalje.

Ljutomer. Pri nas imamo velezanimive razmere. Političnih strank je naštel neki frakar najrajst in pol. K zadnji spada menda Karlek in njegovi trije ranocelniki. Odkar je zaslovel poštenjak dr. Grossmann kot „štempelmož“, se je začelo v Ljutomeru novo življenje. Okoli njega se sucejo stari koleki, kojih še ni otipala nobena židovska dlaka. Vse hoče imeti štempelne — mlado in staro. Geldjud bode se najbrž potrudil, da dobi primerno zalogo raznih štempelnov. Prostorov ima dovolj; tozadevno posebno sposobnost pa mu je priznala sodnija v dovolj jasni in prozorni obliki. Le glede razuma je še treba pomisliti. Njegovi ptički popevijo namreč

jako čudne pesmice in ljudstvo spremlja te nežne stvarice z veseljem, kajti Bog je stvaril ljubke majhne pevce in človek je prepričan, da izražajo resnico! — Naši zvezarji, osobito posojilničarji, ne poznajo razlike med petkom in svetkom. Najbrž imajo dovoljenje od „Belecubaba“, da smejo zavživati tudi takrat meso, ko se zalagajo doma žene in otroci s postnimi jedmi. Pobljšajte se, možakarji! — Seršenova gostilna je sedaj vsa predručena. Vse je nekako praznično in za kurje oči je tako poskrbljeno, da ti gostje ne napravijo nobenih bolečin. Le uboga družina trpi. Te reve, kojih porabi „narodni dom“ na leto prav lepo število, vidijo čudne prikazni in baje nadnaravno svetlobo v možujah. Pa zakaj?! — Gospod učitelj Karba, ki so podedovali letos velikanske gorice, berejo že 14 dni. Mi jim privoščimo dobro bratev, saj so blaga duša. Nikoli ne štenkajo in za novice se tudi ne brigajo ampak poznajo le svetopisemski „da“ in „ne“. Tovarš.

Nič ni boljšega

za hitro prireditev jako okusne goveje juhe kot

Kreuzstern **MAGGI** JEVE

kocke za govejo juho

à 5 vinarjev.

MAGGI'jeve kocke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.

Prave samo z imenom MAGGI in z varstveno znakom zvezdo s križcem.

391

Kmetovalcem v ptujskem okraju!

(O sejmih in živinoreji.)

Glasom odloka c. k. namestništva se je živinske sejmje v Ptuj zaprlo; vzrok te odloče je dejstvo, da se je pojavila

na enem posestvu v ormožkem okraju kuga na gobcih in parkljih. Z ozirom na veliko gospodarsko škodo te določbe obrnil se je okrajni načelnik Ornič takoj brzljivo na c. k. namestništvo in je prosil, naj se določbo razveljavi ter ptujske sejmje zopet dovoli. Tej prošnji je namestništvo tudi ugodilo, tako da so ptujski živinski sejmje zopet dovoljeni.

Kako velikega pomena so ti ptujski sejmje za celi okraj, pač ni treba posebej ponavljati. Njih pomen za kmetovalce in za živinorejo sploh je velikanski. Leta 1900 se je prignalo na ptujske sejmje le 6.000 svinj; leta 1910 pa že 36.000 svinj, to pa vkljub temu, da so bili novembra in decembra meseca sejmje zaradi kuge na gobcih in parkljih zaprti. Po železnici se je izvozilo l. 1910 skupno 26.000 svinj, medtem ko pred 25 leti naš kmet sploh nobene svinje prodati ni zamogel. Ako se računni vrednost ene svinje s 50 K, potem pomeni to 1½ milijona kron dohodka, ki so ga pripravili ptujski sejmje našemu kmetu! Lokalna potrebnost pa v teh številkah niti vračunjena ni.

Istotako se je tudi naša živinoreja vkljub letom suše dvignila. Sedanji napredni okrajni zastop ptujski z vrlim svojim načelnikom Orničom si je stavil nalogo, da tudi živinorejo po možnosti pospešuje, v koliko mu je bilo to zaradi zgradbe prepotrebni okrajnih cest mogoče. Skozi 10 let nakupoval je napredni okrajni zastop plemške merjasce, plemške bike in bikice in jih je kmetovalcem oddajal. Ornič in okrajnemu zastopu grè torej zaslug, da se je živinoreja v ptujskem okraju tako lepo razvila. Kdor je videl našo živino pred 10 leti, bode najbolje razloček poznal. Tudi mestna občina ptujska objavlja redno v vseh važnih listih poročila o ptujskih sejmih in privabi s tem kupce od najoddaljenejših krajev.

Z globoko hvaležnostjo mora kmetsko prebivalstvo opazovati vrlo delovanje tega naprednega zastopa, ki ne pozna nobenih političnih in narodnih razlik, kadar se gre za gospodarsko delo!

Novice.

Naš koledar. Naš itak znani, priznani in splošno priljubljeni „Štajerčevi kmetski koledar“ izšel bode letos že petič. Ko smo ta koledar prvič izdali, hoteli smo raznim zahtevam ustreči. Najprvo smo hoteli našim naprednim kmetom nekaj več podat, kakor dobijo iz starih kmetskih pratik, s katerimi se nezavedne ljudi že skozi desetletja v nazadnjaštvu ter klerikalni odvisnosti obdržava. In kaj je pravzaprav na taki „pratiki“, naj bo potem „mala“ ali „ve-

Tripolis.

Naša slika se tiče seveda italijansko-turške vojne. Ravno ta podoba nam skuša predstaviti nekaj znamenitosti od Italijanov že zavzetega glavnega mesta Tripolisa. Zgoraj vidimo na levi strani podobo admirala Faravelli, zapovednika italijanske mornarice pred Tripolisom. Na desni strani zgoraj vidimo zopet sliko dr. Tilger, nemškega konzula v Tripolisu, ki se je zlasti uspešno zato zavzemal, da se pri celi vojni ni drugim Evropejcem ničesar zgodilo. Med tema dvema vidimo poslopje italijanske banke di Roma v Tripolisu, ki je bilo v veliki nevarnosti pred jezo turških domačinov. V drugem oddelku naše slike vidimo na levi strani kamenito, na turški način zamenjano cesto v Tripolisu. Povsed seveda polno kamenja, stopnic in jam. Na desni strani vidimo zgoraj serajl ter poslopje tripolidskega gubernerja, prvega poglavarja v pokrajini. Spodaj pa je naslikana trdnjava ali „for“ Sharel Shat. Spodaj konečno je opaziti stare turške trdnjave, fore in bastijone, ki jih je seveda italijansko obstreljanje večidel popolnoma uničilo.

